

Степанова О.В.,

*к.е.н., доцент кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою,*

Харківський національний університет радіоелектроніки

Піунова Є.Д.,

студент,

Харківський національний університет радіоелектроніки

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Протягом останніх двадцяти років структура української економіки зазнала істотних змін. В умовах ринкової економіки економічне зростання можливе при відповідному рівні конкурентоспроможності продукції та послуг, що виробляють промислові підприємства, адже промисловість є одним з провідних сегментів економіки в багатьох країнах, що визначає рівень економічного розвитку, можливості участі у світовій організації торгівлі.

Промисловість – провідна галузь господарського комплексу держави, яка має за мету добування та переробку природних багатств. Від стану та розвитку промисловості залежать стан і розвиток інших галузей економіки, соціально-культурного та адміністративно-політичного будівництва, а отже, й рівень життя громадян, розвитку суспільства, держави в цілому [1, 4].

Серед основних науковців, хто досліджував стан та закономірності динаміки розвитку промислових підприємств в економіці слід відмітити вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких: М. П. Войнаренко, Н. В. Кондукоцова, М. Ю. Сушко, Т. М. Юсупова та інші [2].

Промислова діяльність була розподілена по всій території України нерівномірно та зосереджена у певних областях, особливо в східній частині країни. Явними лідерами були Донецька область, частка якої в загальному обсязі промислового виробництва в Україні становила 21 % та

Дніпропетровська (19 %). Це означає, що на ці дві області припадало біля 40 % від загального промислового виробництва в Україні. Якщо додати Луганську (8 %), Запорізьку (5 %) і Харківську (5 %) області, частка Сходу становила майже 60 % [3]. Вітчизняний промисловий сектор має важливе значення для української економіки. Так, в 2019 р. внесок цього сектору до валового внутрішнього продукту (ВВП) України складав біля 20 %. Станом на початок 2020 р. внаслідок погіршення результатів у промисловості відбулося падіння індексу промислової продукції і становить 91,6 % до попереднього 2019 р. У 2021 р. індекс промислової продукції складав 83,9 %, а у 2022 р. – 87 %.

На початковому етапі військової агресії на Сході України промисловість знаходилася у режимі значної турбулентності. Урядом країни прийнято логічне рішення щодо розірвання торгово-економічних зв'язків із Росією, що відчутно відобразилося на фінансово-економічних результатах діяльності промислових підприємств, але в той же час з метою відновлення прибуткової діяльності підприємства поступово почали налагоджувати нові бізнес-зв'язки щодо взаємодії з новими партнерами й опановувати нові ринки реалізації промислової продукції [3]. Унаслідок повномасштабної війни, розв'язаної РФ, економіка України зазнала серйозних втрат. Сукупно майже половина підприємств зупинені (18,7 %) або майже зупинені (28,1 %), загальні прямі втрати МСБ оцінюються у 83 млрд доларів США, бізнес-активність скорочується, а експортери стикаються з обмеженими можливостями через блокаду портів – поточні логістичні маршрути покривають менше 20% експорту. Понад 10 млн українців (~25% населення) покинули свої домівки, у тому числі 7,5 млн виїхали за кордон. У результаті щонайменше 3 млн українців уже втратили роботу, а 53 % населення ризикують її втратити (за даними ООН).

Війна обмежила потенціал частини традиційних та нових можливостей. В Україні зберігатимуться високі ризики аж до моменту створення якісно нової надійно функціонуючої колективної системи гарантування безпеки. Це стримуватиме вільний притік капіталу в українську економіку. В таких умовах

важлива раціональна політика держави відносно розвитку промисловості України. Основою для визначення пріоритетів державної підтримки та регулювання промислового виробництва має бути розуміння його місця в національній економіці. Тут проявляється двобічний зв'язок. По-перше, рівень економічного розвитку країни прямо пропорційно залежить від розвитку промислового виробництва, по-друге, промислове виробництво є імпульсом до прискорення економічних процесів, в тому числі розвитку інших видів економічної діяльності.

Основні перспективи розвитку промисловості на найближчі роки вбачаються у розширенні реалізації продукції на внутрішньому ринку, подальшій диверсифікації зовнішніх ринків збуту та модернізації технологічної бази вітчизняного виробництва.

Незважаючи на всі складнощі, Україні в умовах війни вдалось зберегти відносну макроекономічну стабільність та подолати масштабну зупинку виробництва і вплив трудових ресурсів, спричинений переміщенням людей до безпечних місць, та, фактично, повернути ці процеси у зворотному напрямку.

Перелік джерел посилання

1. Ходирєва О. Сучасний стан та проблеми розвитку машинобудівних підприємств України. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 1. С. 227-238. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2021.01.227>.

2. Кондукоцова Н. В. Стан і тенденції розвитку промисловості в Україні. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. *Навчальний посібник*. 2017. № 13. С. 80-87.

3. Економічна статистика. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2022).

4. Сушко М. Ю. Аналіз сучасного стану розвитку промислової галузі України. *Вісник економічної науки України*. 2017. № 1. С. 93-98.